

Подлесная Е.А.

к.т.н., доцент ФММ НТУУ «КПІ»

Знак И.Р.

студентка ХТФ, НТУУ «КПІ»

ЭМИГРАЦИОННЫЕ ПОТОКИ С УКРАИНЫ В 2008-2013 ГГ.

В работе систематизированы статистические данные экономических характеристик занятости населения Украины по состоянию на конец 2013 года. Сделан анализ статистической информации миграционных потоков из Украины. Показано, что причиной высвобождения рабочей силы является инновационный переход предприятий к технологиям нового экономического уклада.

Ключевые слова: эмиграция, миграционный прирост, безработица, заработная плата

Pidlisna O.

PhD, associated professor NTUU «KPI»

Znak I.

bachelor of Chemical Technology Faculty, NTUU «KPI»

OUTFLOWS FROM THE UKRAINE IN 2008 – 2013

In article we have systems of statistics economic characteristics of employment Ukraine at the end of 2013. The analysis of statistical data on migration flows from Ukraine. Shown to cause the release of labor is an innovative enterprises transition to technologies new economic order.

Keywords: emigration, migration growth, unemployment, wages

Петровська І. П.

асистент НТУУ «КПІ»

Ніньовська І. І.

студентка ХТФ НТУУ «КПІ»

ПРОБЛЕМИ БЕЗРОБІТТЯ В СУЧАСНИХ УМОВАХ ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ УКРАЇНИ

У статті досліджуються проблеми безробіття в сучасних умовах господарювання України. На основі аналізу статистичних даних Держкомстату України було визначено причини та фактори, що сприяють збільшенню безробіття в державі та запропоновано заходи щодо їх усунення.

Ключові слова: зайнятість, безробіття, соціально – економічне явище, дестабілізація, Міжнародна організація праці (МОП), заробітна плата, ринок праці.

Вступ. Сьогодні безробіття є однією з основних проблем України та інших країн світу. За статистикою Організація Об'єднаних Націй [1], на даний час кожна третя людина в світі, яка здатна працювати, не працює або має тимчасову чи сезонну роботу.

Наявність вакантної робочої сили на ринку праці України, свідчить про недовикористання наявного економічного потенціалу суспільства та прямі економічні втрати. Дослідження засвідчують, що безробіття є найбільш актуальною проблемою сьогодення в країнах з перехідною економікою, де немає ефективних механізмів регулювання ринку праці та не знайдено підходів до зайнятості молодих поколінь. Виходячи з цього, слід відмітити, що безробіття є фактором дестабілізації та складає загрозу стабільному національному розвитку та нацбезпеці. Тому, дане питання є надзвичайно актуальним на сьогоднішній час і потребує підвищеної уваги зі сторони державної влади [2].

Постановка завдання. Метою статті є оцінювання стану безробіття в Україні та знаходження шляхів вирішення даного негативного соціально – економічного явища за сучасних умов розвитку держави.

Даній проблемі приділяється постійна увага вітчизняних та іноземних вчених, зокрема В. Галицьким, В. Саульським, Л. Єневичем, Л. Шияном, М. Папієвим, В. Базилевичем та іншими. Для вирішення поставленої задачі необхідно розуміти, що стан безробіття базується на трьох критеріях, які мають задовольнятися одночасно. Перший критерій – відсутність роботи за наймом або само зайнятості; другий – здатність працювати в даний час; останній критерій – пошук роботи [3].

Результати дослідження. Розглянемо статистику ринку праці та динаміку безробіття в Україні. Регулювання працевлаштування в нашій країні здійснюється згідно з Законом України «Про зайнятість населення» [4]. Згідно з даним законом, офіційно безробітними в нашій країні вважаються всі ті особи, які звернулися в державну службу зайнятості і знаходяться на обліку в якості безробітних, а також (за методологією Міжнародної організації праці МОП) всі громадяни держави працездатного віку (15 – 70 років), що не мають роботи [5].

Станом на кінець 2013 року в Україні кількість працездатного населення становить 20,3 мільйонів чоловік, тоді як, наприклад, в 2009 році це було 20,2 мільйонів населення, тобто спостерігається позитивна динаміка зміни кількості працездатних осіб [6].

В таблиці 1 наведено дані Державної служби статистики України щодо не працевлаштованого та економічно активного населення України (рівень безробіття та зайнятості населення за методологією МОП за період з 2009 – 2013 рр) [3].

Рівень безробіття населення за методологією МОП

Показники	2009 р.	2010 р.	2011 р.	2012 р.	2013 р.
	(у середньому за період)				
Економічно активне населення, (тис. осіб)	22 150,3	22 051,6	22 056,9	22 011,5	22 094,6
Економічно неактивне населення, (тис. осіб)	12 823,0	12 575,5	12 265,5	12 055,3	11 747,6
Рівень зайнятості населення, (%)	57,7	58,5	59,2	59,7	60,7
Безробітне населення (за методологією МОП), (тис. осіб)	1 958,8	1 785,6	1 732,7	1 657,2	1 553,3
Рівень безробіття населення (за методологією МОП), (%)	8,8	8,1	7,9	7,5	7,0

Джерело: складено автором за даними Державної служби статистики України [11]

Як видно з табл. 1, протягом останніх років спостерігається зростання кількості економічно активного населення, відповідно зменшується кількість неактивного населення. Рівень зайнятості населення за останні 5 років зріс приблизно на 3 %. Це пов'язано з запровадженням актуальних державних програм щодо зниження кількості безробітного населення, редагуванням наявних та створенням нових законопроектів, що регулюють працевлаштування. Слід зазначити, що Закон України «Про зайнятість населення» [4] у новій редакції, який набув чинності з 1 січня 2013-го року, згідно з яким гарантію можливості працевлаштування отримують такі групи населення як молодь, яка закінчила навчання; діти – сироти; батько, який утримує дитину до 14 років або дитину – інваліда; особи, звільнені після відбуття покарання або примусового лікування. Зокрема, закон забороняє обмежувати вік кандидатів на вакансію. Окрім цього, працевлаштованих безробітних не мають право звільняти впродовж двох років [8].

Рівень безробіття розраховується як відношення загальної чисельності безробітних до чисельності робочої сили країни:

$$\text{Рівень безробіття} = \frac{\text{чисельність безробітних}}{\text{загальна чисельність робочої сили}}$$

Рівень зареєстрованого безробіття розраховується як відношення кількості офіційно зареєстрованих безробітних до працездатного населення у працездатному віці [9].

За даними Держкомстату [11] станом на початок жовтня 2013 року кількість офіційно зареєстрованих не працевлаштованих українців восени

склала 422,1 тис. чоловік. Для порівняння, в серпні цього ж року цей показник становив 435,4 тис. (у відсотковому співвідношенні до загальної чисельності населення працездатного віку показник безробіття у вересні 2013 складає 1,5 %, в серпні ж цього року – 1,6 %, на початку 2013 року – 2 %). Серед офіційно зареєстрованих безробітних фінансову допомогу отримують 326,9 тисяч громадян. Розмір цієї фінансової допомоги розраховується згідно чинному законодавству України, а саме постанові № 198 (від 20.03.2013 року) Кабінету міністрів України. Середній розмір цієї допомоги станом на січень 2013 року становив 1136 гривень (тоді як прожитковий мінімум для працездатного населення, становить – 1247 грн).

Суттєвою проблемою також є факт, що значна чисельність людей, які не мають роботи, навіть не намагаються зареєструватись як безробітні. Тому реальна кількість їх значно більша. Виходячи з цього, краще користуватись методикою МОП для розрахунку кількості безробітного населення.

На рисунку 1 зображено динаміку рівня безробіття в Україні за період з 2008 до 2013 року [10].

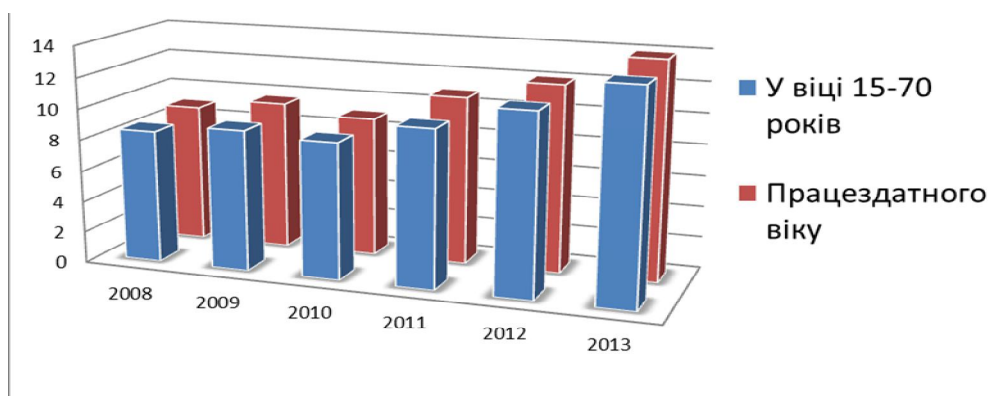

Рис. 1. Динаміка рівня безробіття в Україні за 2008 – 2013 рр., у %

У відповідності до рисунку 1 відсоткове співвідношення безробітних до економічно активного населення (частина населення обох статей віком від 15 до 70 років, яка протягом певного періоду забезпечує пропозицію робочої сили для виробництва товарів та послуг) станом на 2013 складає близько 14 відсотків (у віці 15 – 70 років та працездатного віку), що майже на 2 % більше, ніж в 2012 році та на 5 % більше, ніж в 2008. Така негативна динаміка пояснюється зменшенням кількості наявних робочих місць, небажанням безробітних працювати на громадських роботах, якими їх забезпечують Державні служби зайнятості і які є оплачуваними та іншими причинами.

Необхідно відмітити, що Україна зіштовхується з проблемою безробіття різних верств населення. В період глобальної економічної кризи найбільш серйозною є тенденція росту безробіття серед молоді.

Основи політики щодо молодіжного безробіття були засновані в Україні Декларацією «Про загальні основи державної молодіжної політики

в Україні» [12] прийнятою 15.12.1992 року та Законом України «Про сприяння соціальному становленню та розвитку молоді в Україні» [13] прийнятою 05.02.1993 року.

Проаналізувавши дані нормативно-правові акти, можна стверджувати, що в документах, які регулюють зайнятість молодшої верстви населення країни, недостатньо враховано соціально – економічні можливості України.

За даними державної служби зайнятості число безробітних зростає, кожен день 9 – 12 тисяч чоловік поповнюють ці лави. Станом на 1 січня 2011 року загальна кількість української безробітної молоді віком до 30 років складає 33,1 %. При цьому необхідно врахувати, що в останні роки частка молоді в структурі населення нашої держави значно зменшилась. Це можна побачити з діаграми, наведеної на рисунку 2 [10, с. 38].

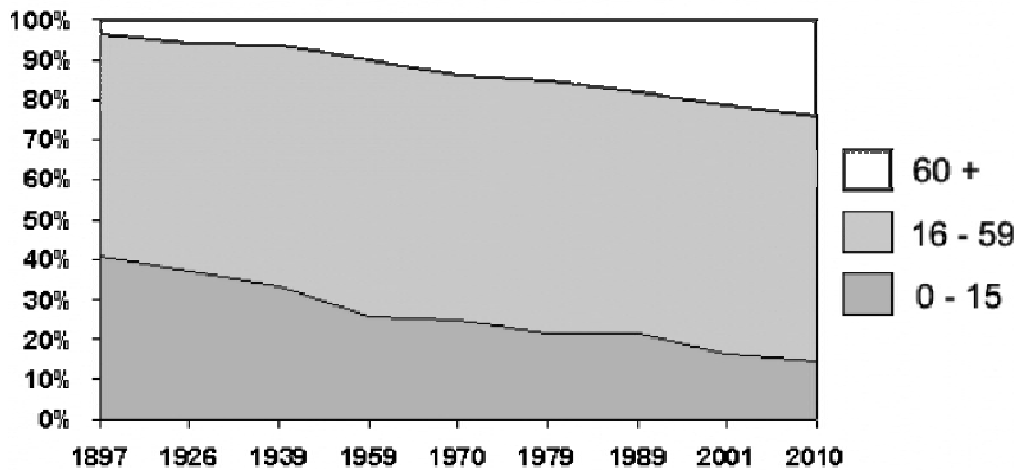

Рис. 2. Динаміка вікової структури населення України

За даними рисунку 2 видно, що проблема працевлаштування стосується не тільки молодшої верстви населення. Як свідчать дані Держкомстату [11], останнім часом велика кількість людей середнього віку (від 30 до 45 років) також стають на облік до біржі праці. Основною причиною їх безробіття є звільнення за власним бажанням, через невідповідність наявних умов праці вимогам працівника. Через цю причину, а також через неможливість працевлаштуватись з інших причин, наприклад, через відсутність досвіду, певних навиків та інше, що є також правильно, так як працедавці потребують не тільки наявності диплома у своїх працівників, але й глибоких знань та певних навиків в роботі, це і є причиною постійної потреби в висококваліфікованих кадрах, досить велика кількість людей прямують закордон на так звані «заробітки» (трудова міграція).

На сьогоднішній день населення України в світі є джерелом дешевої робочої сили. Масові виїзди людей в інші країни «у пошуках щастя», тобто трудову міграцію населення, можна назвати вимушеною. Цей факт є

характеристикою перехідного типу економіки. Але і для такої, вимушеної міграції, є свої обмеження. Зокрема, розділяють:

- територіальні (географічне положення країни);
- інституційні (специфіка державного устрою);
- соціально-демографічні.

Саме ці наявні обмеження стримують деяких громадян нашої держави, які, за даними соціопитувань, висловлюють бажання працювати в інших країнах (кожен 4 працездатний громадянин України має таке бажання).

В таблиці 2 наведено дані щодо працевлаштування громадян України за кордоном[6].

Таблиця 2

Трудові мігранти за країнами перебування та розміром середньомісячного заробітку, 2009-2012 рр.

Показники	Всього, тис. осіб	У тому числі за середньомісячним заробітком (дол. США). %				Середньомісячний заробіток одного трудового мігранта, дол. США.
		до 250	251-500	501-1000	понад 1000	
Кількість мігрантів, які повідомили про розмір середньомісячного заробітку:						
Всього	1 185.8	3.9	20.5	41.9	33.7	817
У тому числі за країнами перебування						
Російська Федерація	556.5	3.8	25.4	48.2	22.6	745
Італія	172.5	0.9	3.1	18.7	77.3	1120
Чеська Республіка	148.6	0.5	14.6	64.0	20.9	797
Польща	79.2	2.4	44.1	40.7	12.8	635
Угорщина	45.0	23.8	28.2	40.2	7.8	535
Іспанія	33.4	-	5.4	14.4	80.2	1131
Португалія	30.8	-	17.9	25.0	57.1	969
Інші країни	119.8	8.7	16.5	32.6	42.2	846

Основними країнами офіційного працевлаштування є Кіпр, Греція, Ліберія, США. Серед країн СНД найбільш привабливою у забезпеченні роботою є Російська Федерація. Офіційні посередники найбільш активно працевлаштовують українських громадян на закордонні підприємства, які працюють у сфері транспорту та зв'язку (87,8% від загальної кількості працевлаштованих), будівництві (3,4%), рибному (4,2%) та сільському господарстві (1%). Як свідчать офіційні дані, 83,2% працевлаштованих громадян України за кордоном на момент виїзду ніде не працювали, в тому числі 0,7% вперше одержали роботу [11].

Важливим є також той факт, що наша країна витрачає лише 0,41% ВВП на проведення заходів щодо зниження безробіття, що є значно

нижчим показником, ніж в інших країнах (наприклад, 2,4% – Швеція, 3,2% – Франція, 1,9% – Венгрія). Це також є суттєвим недоліком державного правління у сфері зайнятості населення.

Високий рівень безробіття свідчить про нестабільний економічний розвиток країни та має негативні соціально – економічні наслідки для неї. Для усунення цих наслідків обов'язковим є удосконалення регулювання проблеми безробіття зі сторони держави, а саме удосконалення принципів оплати праці, профорієнтація молодого населення. Збільшення інвестицій в розвиток малого підприємництва має також позитивно вплинути на створення нових робочих місць і сприяти збільшенню рівня зайнятості населення.

Висновки. Проведений аналіз дозволяє стверджувати: 1) В державі, де безробіття на даний час поширене по всій її території, несе за собою низку проблем, зокрема:

породжує бідність, значне погіршення рівня життя населення; відсутність робочих місць змушує молоде населення країни мігрувати закордон, що призводить до відтоку робочої сили. У результаті дослідження, було визначено, що останнім часом влаштуватись на роботу за межами України стає мало можливо, так як влада інших країн намагається в першу чергу зберегти робочі місця для свого населення. Це здійснюється за рахунок зменшення кількості легально працевлаштованих іноземців.

2) Необхідно впровадження політики заохочення розвитку видів діяльності на сільській території, так як така практика, на сьогоднішній день, успішно діє в багатьох країнах світу, де створюється соціальне середовище з усіма необхідними умовами для праці, інфраструктурою, що підвищує і мотивує людей працювати та проживати в сільській місцевості. Тут необхідно також враховувати сезонність праці в сільському господарстві, тобто забезпечити рівномірну зайнятість населення протягом року.

3) Першочерговим має бути підвищення фінансового забезпечення сфери регулювання праці населення, для чого необхідне зростання рівня національного виробництва (тобто зростання ВВП).

4) Потрібно внести зміни в Закони України, які регулюють сферу праці, реорганізація служб зайнятості населення, прийняття обов'язкового соціального страхування, розробка проектів, які б регулювали вплив світової економічної кризи на зайнятість населення.

5) Вирішення проблеми працевлаштування молоді, авторами пропонується провести ряд наступних заходів:

– створення спеціальних підприємств для студентів, де вони могли б працювати у вільний від навчання час;

– створення при ВУЗах чи службах зайнятості відділ, що займаються влаштуванням на роботу молоді (в Україні вже є такий досвід, зокрема, в Одеському державному економічному університеті);

– створення ефективної підготовки незанятого населення;

– передбачення стажування для студентів старших курсів ВУЗів (уже наявний проект, згідно з яким стажування буде заноситись до трудової книжки, закон України № 5067-VI);

– встановлення тісної співпраці та зв'язків між ринком праці та вищими навчальними закладами.

Крім цього, безробітна молодь викликає особливу тривогу через те, що саме вони є майбутнім будь – якої країни. А відсутність роботи стає причиною таких негативних для держави явищ, як аборти, розводи, зростання кількості дітей – сиріт. Велика кількість молодих людей несерйозно відноситься до процесу отримання вищої освіти, через що виникає проблема для роботодавців, яким необхідні кваліфіковані кадри. Не варто, також, забувати, що більшість злочинних дій здійснює молодь.

Таким чином, зростання рівня безробіття призводить ще й до погіршення криміногенної ситуації в державі. Необхідно також брати до уваги той факт, що незадоволення населення життям штовхає його до пияцтва та наркоманії. Всі ці наведені фактори призводять до знищення нації, тому потребують державної підтримки та впровадження виважених заходів.

Список використаних джерел

1. Сутність та причини безробіття. Економічна теорія. Обзори и Публикации. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://ae-a.tk/2.html>
2. Проблеми безробіття в Україні – Розміщення продуктивних сил [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://goo.gl/St2AWT>
3. Чайковська Т.В. Причини та наслідки безробіття в Україні / Т.В. Чайковська, Р.В. Скрипник // Дни науки. – 2009. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://goo.gl/hJurKT>
4. Закон України «Про зайнятість населення» № 406-VII від 04.07.2013. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://goo.gl/Yz0jvl>
5. Работа в Киеве и Украине. Вакансии и резюме. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.work.ua/news/ukraine/492/>
6. Численность занятого населения Украины. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://goo.gl/y0bAjH>
7. Публикация документов Государственной Службы Статистики Украины [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://goo.gl/zYZkrf>
8. Журавська А. Днями набув чинності Закон України про працевлаштування / А. Журавська // Наголос – Інформаційне агентство [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://goo.gl/ymYZjl>
9. Динаміка та географія безробіття в Україні InfoLight [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://goo.gl/xjDZou>
10. Котова О.В. Государственная молодежная политика: проблемы трудоустройства молодежи // Научные труды молодежи – решению проблем европейской интеграции. – 2008. – Т.1. – С. 22-26.
11. Офіційний сайт Державного комітету статистики України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.ukrstat.gov.ua
12. Декларація «Про загальні засади державної молодіжної політики в Україні» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2859-12>

13. Закон України «Про сприяння соціальному становленню та розвитку молоді в Україні» [Електронний ресурс].. – Режим доступу: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/2998-12>

Петровская И. П.

ассистент НТУУ «КПИ»

Нинёвская И. И.

студентка ХТФ НТУУ «КПИ»

ПРОБЛЕМЫ БЕЗРАБОТИЦЫ В СОВРЕМЕННЫХ УСЛОВИЯХ ЭКОНОМИЧЕСКОГО РАЗВИТИЯ УКРАИНЫ

В статье исследуются проблемы безработицы в современных условиях хозяйствования Украины. На основе анализа статистических данных Госкомстата Украины было определено причины и факторы, способствующие увеличению безработицы в государстве и предложены меры по их устранению.

Ключевые слова: занятость, безработица, социально – экономическое явление, дестабилизация, Международная организация труда (МОТ), заработная плата, рынок труда.

Petrovska I. P.

assistance lecturer of NTUU «KPI»

Ninyovska I. I.

student of ChTF NTUU «KPI»

THE PROBLEM OF UNEMPLOYMENT IN THE CURRENT CONDITIONS OF ECONOMICAL DEVELOPMENT IN UKRAINE

The article investigates the problem of unemployment in the modern economic conditions in Ukraine. Based on analysis of statistics Statistics Committee of Ukraine has been identified reasons and factors contributing to the increase in unemployment in the state and proposed measures to address them.

Keywords: employment, unemployment, socio – economic phenomenon, destabilization, the International Labour Organization (ILO), salary, job market.

Погребняк А.Ю.
асистент ФММ НТУУ «КПІ»
Гусак Ю.Е.
студентка ФММ НТУУ «КПІ»

РОЛЬ ТА ЗНАЧЕННЯ ЛОГІСТИЗАЦІЇ В НАЦІОНАЛЬНІЙ ЕКОНОМІЦІ

В статті визначено домінуючу роль логістики, доведено не випадкове включення індексу ефективності логістики до міжнародних індексів ідентифікації національної економіки.

Зазначено структуру перевезень транзитних вантажів та встановлено основні причини проходження повз Україну більшості міжнародних перевезень. Виділено фактори, які повинні бути враховані в процесі логістичного розвитку та його доцільність для забезпечення економічної безпеки, з точки зору, як аспектів логістизації, так і пріоритетних функцій. Порівняно традиційну та логістичну стратегії та проаналізовано істотні переваги останньої. Виокремлено чинники логістичного інструментарію. Доведено, що комбінація всіх факторів та умов продукує спосіб досягнення поставлених цілей. Підкреслено першочерговість та необхідність новацій в даній галузі.

Визначено, що процес інтеграції України у світову економіку передбачає створення потужних логістичних об'єднань, проте на заваді цьому стоїть ряд чинників, які потребують негайної дислокації.

Ключові слова: логістизація, ефективність логістики, економічна безпека, логістична стратегія.

Вступ. Процес інтегрування до світової спільноти повинен базуватися на транспортно-логістичному розвитку, створенні конкурентоспроможного середовища для розвитку міжнародних перевезень. Досягнення поставлених умов неможливе без економічно ефективного функціонування транспортної інфраструктури, що забезпечується логістичним менеджментом та логістикою, зокрема. Логістизація національної економіки – спосіб досягнення поставлених Україною цілей та можливість забезпечити економічну безпеку підприємств [5]. Відповідно до показників індексу ефективності логістики, Україна потребує негайного реформування. Над шляхами логістизації певних сфер активно працювали Клосс Д. Дж., Ламберт Д. Р., Уотерс Д. Серед українських та російських вчених варто виокремити доробки Багієва Г.Л., Григорак М.Ю., Кизима А.А., Неруш Ю.М., Смирнова І.Г та інші.

Постановка завдання. В процесі узагальнення існуючих відомостей обґрунтувати доцільність логістизації національної економіки, дослідити роль та значення логістизації в забезпеченні економічної безпеки та